

Apkaimju centru attīstības plāna 2024.–2028. gadam īstenošanas procesa ziņojums par 2024. gadu

Rīgas apkaimju centru pakāpeniska attīstīšana ir viens no pilsētas stratēģiskās attīstības virzieniem, kas ir noteikts Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam, Rīgas teritorijas plānojumā un Rīgas attīstības programmā 2022.–2027. gadam. 2023. gadā Rīgas domē tika apstiprināts Rīgas apkaimju centru attīstības plāns 2024.–2028. gadam (turpmāk – Plāns), kas koordinē pašvaldības ieguldījumus apkaimju centrālo teritoriju publiskās ārtelpas attīstībā. Plānā ir noteikts, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departaments realizē Plāna īstenošanas uzraudzību ar mērķi sekot līdzi Plāna īstenošanas progresam un identificēt sasniegtos rezultātus. Uzraudzības ietvaros reizi gadā tiek novērtētas politikas rezultātīvo rādītāju tendences, pasākumu īstenošanas rezultātīvo rādītāju progress un nepieciešamības gadījumā tiek sniegtas rekomendācijas īstenošanas uzlabošanai.

Plāna īstenošanas progress 2024. gadā

Politikas rezultatīvie rādītāji

Kopumā izvērtējot politikas rezultātīvo rādītāju progresu, redzams, ka rezultāti ir dažādi – lai gan kopējais progress pret mērķa vērtību ir 19,3%, vairākos rādītājos progress uz mērķi ir bijis negatīvs. Lielāks progress redzams sabiedriskās aktivitātes un pakalpojumu pieejamības jomās, taču nepieciešama pastiprināta uzmanība satiksmes drošībai un vides kvalitātei, lai veiksmīgāk virzītos uz izvirzīto mērķu sasniegšanu. Aktuālās politikas rezultātīvo rādītāju vērtības ir apkopotas ziņojuma 1. pielikumā.

Sabiedriskā aktivitāte un līdzdalība apkaimēs ir būtiski pieaugusi, tostarp audzis to iedzīvotāju skaits, kas aptaujās norāda, ka iesaistās apkaimes sabiedriskajā dzīvē. Ievērojami audzis kultūras, sporta un izklaides pasākumu apmeklētāju skaits apkaimēs. Tomēr, iedzīvotāju aptaujas norāda, ka samazinājusies iedzīvotāju piederības sajūta savai apkaimei, kas norāda, ka ir būtiski stiprināt vietējo identitāti.

Publiskās ārtelpas jomā uzlabojies iedzīvotāju vērtējums par publiskās ārtelpas labiekārtojuma kvalitāti un drošību apkaimē, bet vērtējums par dabas vides kvalitāti samazinājies.

Satiksmes drošības jomā situācija pret bāzes gada vērtību (2022. gads) ir pasliktinājusies. Novērojams samazinājums satiksmes negadījumu skaitam ar gājēju un velobraucēju iesaisti, skatot pret 2023. gadu, tomēr abi rādītāji ir tālu no mērķa vērtībām. Pasliktinājies arī iedzīvotāju skatījums par gājējiem domātās ielu infrastruktūras kvalitāti pilsētā.

Mazās uzņēmējdarbības jomā ielu tirdzniecības atļauju skaits apkaimēs ir ievērojami pieaudzis, bet nav novērots progress iedzīvotāju vērtējumā par mazās un vidējās uzņēmējdarbības aktivitāti.

Pasākumu īstenošanas progress

1. rīcības virziens – Apkaimju centru identitāte. 2024. gadā tika turpināts darbs pie apkaimju centru kultūras un vizuālās identitātes stiprināšanas. Četros apkaimju centros notika kultūras pasākumi ārtelpā. Bieriņos uzstādītas gaismas virtenes, bet Bolderājā un Ķengaragā īstenoti vides mākslas projekti. Svētku noformējums nodrošināts 23 apkaimēs, pārsniedzot plānoto, tostarp Ziemassvētku noformējums 21 apkaimju centrā un Latvijas Republikas svētku noformējums 11 apkaimju centru teritorijās. Izstrādāts apkaimju informācijas stendu dizains, taču to uzstādīšana vēl nav sākta. Tāpat nav sākta ielu galamērķu un norāžu izvietošana. Kopumā ir uzsākta četru no sešiem rīcību virzienā noteikto pasākumu īstenošana.

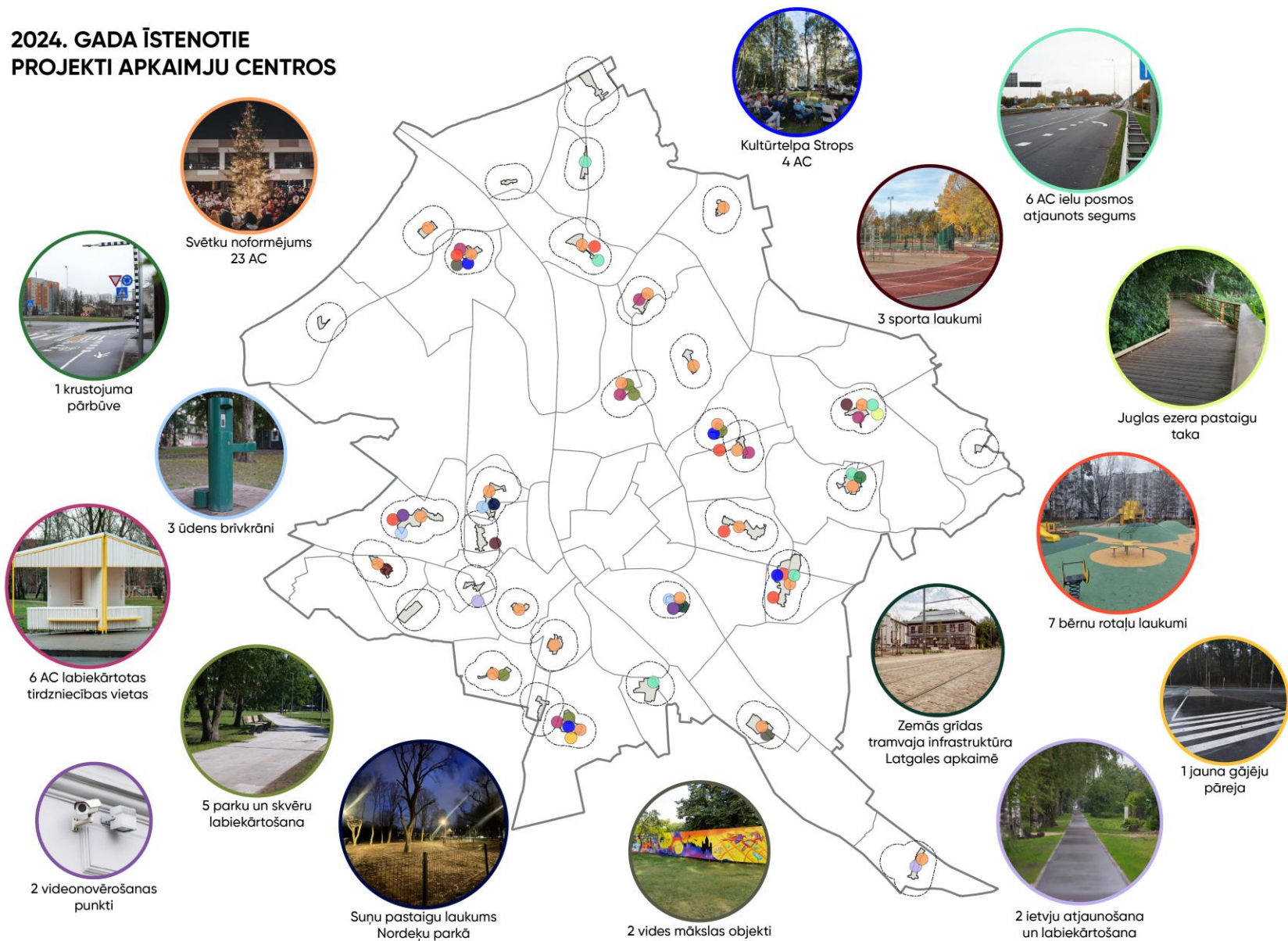
2. rīcības virziens – Publiskās ārtelpas kvalitāte. Pārskata gadā ielu infrastruktūras un publiskās ārtelpas uzlabšanas jomā apkaimju centros progress ir bijis ierobežots. No vienpadsmit pasākumiem četros ir uzsākti darbi, tostarp izbūvēta jauna gājēju pāreja Ziepniekkalna apkaimes centrā, izveidoti trīs dzeramā ūdens punkti, divi videonovērošanas punkti Imantas un Latgales apkaimēs. Publiskās ārtelpas labiekārtošanas darbi parkos un skvēros veikti piecos apkaimju centros. Ir uzsākta dokumentācijas izstrāde mazā labiekārtojuma izvietojumam deviņos apkaimju centros. Lai gan šī rīcības virziena ieviešanas progress ir bijis ierobežots, pašvaldība apkaimju centru teritorijās 2024. gadā ir īstenojusi vairākus projektus, kas neatspoguļojas Plāna pasākumu īstenošanas progresā rādītājos, taču uzlabo publisko ārtelpu šajās teritorijās (projektu saraksts ar papildus īstēnotajiem projektiem pieejams ziņojuma 3. pielikumā).

3. rīcības virziens – Mazās uzņēmējdarbības sekmēšana. Ir uzsākta pašvaldības tirdzniecības vietu atjaunošana Rīgas apkaimēs. Pirmajos sešos apkaimju centros ir uzstādīti 19 tirdzniecības moduļi, tostarp, Ziepniekkalnā, Teikā, Juglā, Mīlgrāvī, Daugavgrīvā un Sarkandaugavā, bet Ķengaragā un Torņakalnā izvērtētas un noteiktas potenciālās ielu tirdzniecības vietas. Kopumā ir uzsākta divu no trīs rīcības virzienā noteikto pasākumu īstenošana.

4. rīcības virziens – Apkaimju centru plānošana. 2024. gadā pašvaldība turpināja darbu pie apkaimju centru tālākas plānošanas. Šajā gadā tika pilnībā izstrādāts Ķengaraga apkaimes centra konceptplāns, kas tika apstiprināts 2025. gada sākumā. Paralēli ir uzsākta konceptplānu izstrāde Bieriņu un Dārziņu apkaimju centriem. Tika veikts izvērtējums perspektīvo apkaimju centru noteikšanai, identificējot 12 jaunus apkaimju centrus. Abiem rīcības virzienā noteiktajiem pasākumiem īstenošana ir uzsākta, tostarp pabeigts darbs pie perspektīvo apkaimju centru noteikšanas.

Informācija par katra pasākuma ieviešanas progresu 2024. gadā ir apkopota ziņojuma 2. pielikumā.

2024. GADA ĪSTENOTIE PROJEKTI APKAIMJU CENTROS

Citi nozīmīgi projekti, kas realizēti apkaimju centros 2024. gadā

Papildus Plānā noteiktajiem pasākumiem apkaimju centros un ar tiem saistītajās teritorijās ir īstenoti vairāki nozīmīgi infrastruktūras uzlabošanas projekti, kas saskan ar Plāna mērķiem un uzlabo iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Daļa no projektiem ir realizēti līdzdalības budžeta ietvaros. Vairākās apkaimēs ir izbūvēti jauni rotaļu un rekreācijas laukumi – Pļavniekos, Purvciemā, Teikā, Vecmīlgrāvī un citur. Ir veikta sporta infrastruktūras izbūve un atjaunošana pie skolām Dzirciemā, Juglā un Zolitūdē. Ilģuciemā izveidots suņu pastaigu laukums. Juglā veikta ezera pastaigu takas izbūve. Vairākos apkaimju centros veikta ielu seguma atjaunošana, tostarp, ielu posmos Mežciemā, Vecdaugavā, Bišumuižā, Juglā. Pilsētvidē ir kopumā iestādīti 226 koki, no kuriem daļa atrodas apkaimju centros. Papildus realizēto projektu saraksts pieejams ziņojuma 3. pielikumā.

Rekomendācijas Plāna īstenošanas uzlabošanai

1. Nepieciešama pastiprināta uzmanība satiksmes drošības un vides kvalitātes jomām, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu (politikas rezultātu) sasniegšanu līdz 2028. gadam.
2. Aktīvāka iesaistīšanās no pasākumu īstenotāju puses Plāna otrā rīcības virziena – Publiskās ārtelpas kvalitāte īstenošanā, īpaši attiecībā uz pasākumiem, kas saistīti ar satiksmes drošības uzlabošanu un ielu infrastruktūras attīstību.
3. Lai nodrošinātu finansējuma pieejamību Plāna pasākumu īstenošanai, pašvaldības iestādēm, izstrādājot kārtējo budžetu un nosakot investīciju prioritātes, kā vienu no izvērtēšanas kritērijiem būtu jāņem vērā projekta novietojumu apkaimju centra teritorijās.
4. Nepieciešams izstrādāt un ieviest vienotu Plāna pasākumu finansēšanas modeli, piemēram, speciālu budžeta programmu vai fondu, kas nodrošinātu neatkarīgu, skaidru un prognozējamu investīciju apjomu Plāna īstenošanai, vienlaikus mazinot risku par nepietiekamu finansējumu pasākumu realizācijai.
5. Pasākumu īstenotājiem jānodrošina precīza un sistemātiska informācijas apkopošana un sniegšana par īstenotajiem pasākumiem apkaimju centru teritorijās, lai uzlabotu Plāna ieviešanas uzraudzības un izvērtēšanas procesu.

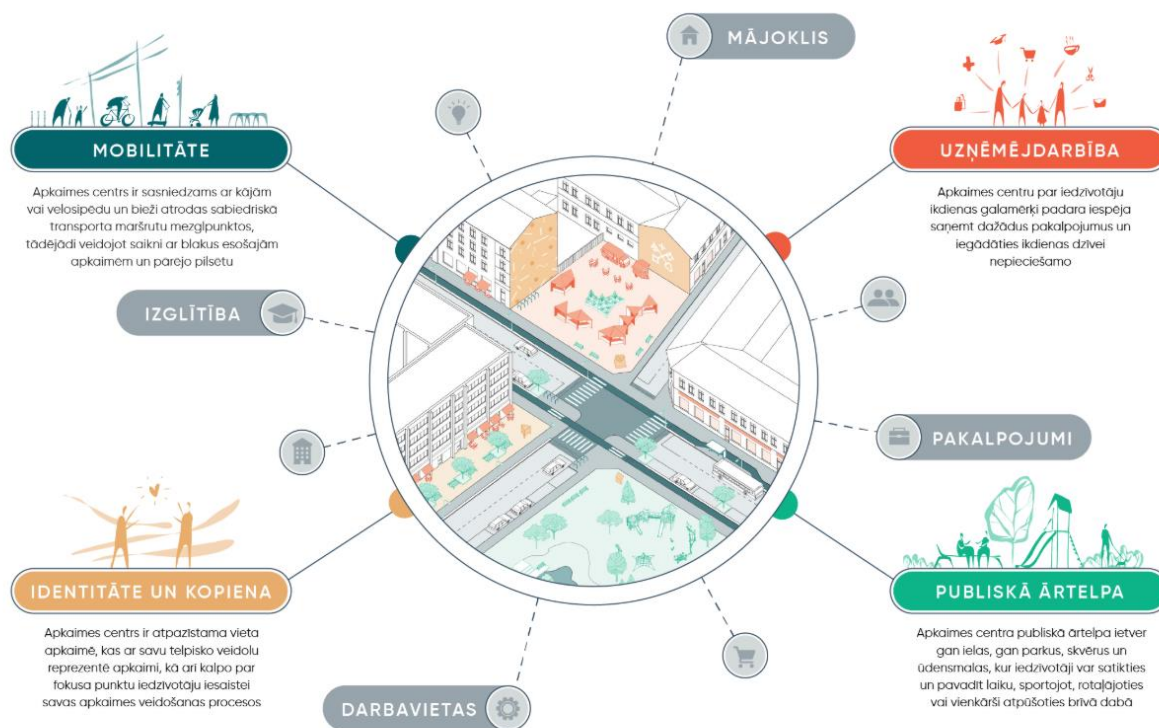
Informācija par Apkaimju centru attīstības plānu 2024.–2028. gadam

Plāns izstrādāts, lai izveidotu ietvaru saskaņotai apkaimju centru attīstībai un koordinētu ar to saistīto projektu izstrādi un ieviešanu tādās jomās kā publiskā ārtelpa, mobilitāte, vietu identitāte un mazā uzņēmējdarbība. Attīstot apkaimju centrus, plānots palielināt labiekārtotu publisko ārtelpu, drošu ielas telpu un pakalpojumu pieejamību, veicināt iedzīvotāju piederības sajūtu kopienai un apkaimei, kā arī uzlabot dzīves kvalitāti.

Apkaimju centru attīstības plāna mērķis – Kompleksa pilsētvides attīstība apkaimju centros, kas veicina apkaimju identitātes izkopšanu un vietējās sabiedrības un uzņēmējdarbības aktivizēšanos.

Politikas rezultāti:

- Pieaugusi iedzīvotāju piederības sajūta apkaimēm un sabiedriskā aktivitāte apkaimju centros (identitāte);
- Izveidota pievilcīga un kvalitatīva publiskā ārtelpa, kas veicina socializēšanos un uzturēšanos apkaimju centros (publiskā ārtelpa);
- Apkaimju centri ir ērti un droši sasniedzami un veicina pilsētas satiksmes modalitāti (mobilitāte);
- Apkaimju centros ir aktivizējusies mazā uzņēmējdarbība un uzlabojusies ikdienas pakalpojumu pieejamība (uzņēmējdarbība).

Plānā ir noteikti 23 īstenošanas pasākumi, kas ir strukturēti četros rīcības virzienos. Plāna īstenošanas pasākumi ir no 2024. līdz 2028. gadam pašvaldības īstenojamās aktivitātes, ar kuru palīdzību paredzēts iedzīvotājus un attīstīt apkaimju centru teritorijas.

Plāna īstenošanas laikā paredzēts labiekārtot apkaimju centru teritorijas, veidot dažādām iedzīvotāju grupām pieejamu, kvalitatīvu un apkaimes identitāti izceļošu publisko ārtelpu, iekļaujot parku, skvēru labiekārtošanu, apkaimes informācijas un afišu standus, vides mākslas objektus, svētku noformējumu, izvietojot jaunus tirdzniecības standus, kā arī citus labiekārtojuma elementus. Paredzēts veikt uzlabojumus ielu telpā, atjaunojot gājēju ietves, kāpinot pārvietošanās drošību, veicot apzaļumošanu, uzstādot solus, atkritumu urnas, velosipēdu statīvus un citus labiekārtojuma elementus. Apkaimju centros, kur lielāki infrastruktūras uzlabošanas projekti ir izstrādes stadijā vai arī tuvākajos gados tādi netiek paredzēti, var tikt ieviesti pagaidu labiekārtojuma projekti. Apkaimju centrus paredzēts iedzīvotājus ar kultūras notikumiem.

Ar Rīgas domes apstiprināto Plānu iespējams iepazīties Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departamenta mājaslapas sadaļā Apkaimju centru attīstības plāns, pieejams šeit: [Apkaimju-centru-attistibas-plans-2024.-2028.gadam .pdf.](#)

Ar apkaimju centru teritoriju izvietojumu iespējams iepazīties portālā Ģeo Rīga sadaļā Apkaimju centri, pieejams šeit: [Apkaimju centri_GEORIGA.](#)

Pielikumi:

1. pielikums – Apkaimju centru attīstības plāna politikas rezultātīvo rādītāju progress 2024.gadā;
2. pielikums – Apkaimju centru attīstības plāna pasākumu ieviešanas progress 2024.gadā;
3. pielikums – Citi nozīmīgi projekti realizēt apkaimju centros un izpētes teritorijās 2024.gadā.